

Vmbo Nijmegen bindt de strijd aan met rechts-extremisten

Groen en wit en...

De overheid roept scholen op mee te helpen radicalisering tegen te gaan. In Nijmegen op het vmbo is sprake van radicalisering onder een kleine groep leerlingen. De school laat het er niet bij zitten. Met effect. Maar de overheid geeft niet thuis.

Tijdens de trainingen doen leerlingen oefeningen waarbij ze moeten samenwerken en rekening houden met elkaar

'Alle buitenlanders het land uit!', dat riepen leerlingen toen Lonneke Knegtel vroeg waar ze het over zouden hebben tijdens de les levensbeschouwing. Knegtel werkt nu vier jaar bij Helicon op het vmbo in Nijmegen. Geschokt was ze door de opmerkingen die leerlingen maken over buitenlanders. Een groepje leerlingen loopt rond met zwarte bomberjacks waarop *hardcore Holland* te lezen is en draagt rood-wit-blauwe bretels. Tijdens een aflevering van Premtime is te zien dat bij een van de leerlingen thuis zelfs een affiche van Hitler op zijn kamer hangt.

Henri van den Boogaard, teamleider onderbouw, verklaart het verschijnsel witte, groene school en wat voor consequenties dat heeft. "Wij hebben nooit veel buitenlandse kinderen gehad. Allochtone kinderen, pubers, kiezen niet voor groen onderwijs. Ze zijn vanuit een landbouwomgeving hier naartoe gekomen om de landbouw te ontvluchten. Dat maakt dat ze niet voor groen onderwijs kiezen. Op zich is daar niets mis mee, totdat we een aantal jaren geleden merkten dat we, omdat we een witte school zijn, een bepaald publiek gingen aantrekken."

Leerling als trainer

Knegtel kaartte het probleem aan. De school wil een veilige omgeving zijn voor alle leerlingen, ook voor die paar gekleurde leerlingen die er rondlopen. Daarom organiseerde de school twee projectdagen rondom pesten en discriminatie. De mentoren verzorgden die dagen voor hun eigen klas, zij schrokken enorm van wat daar naar boven kwam. Dit ging hun macht te boven. De school besloot het professioneler aan te pakken. Een werkgroep van vijf docenten ging op zoek en kwam terecht bij de Interculturele Alliantie, de ICA. Vanaf oktober 2007 ging de school een intensief traject met de ICA in waarin alle lagen van de school, personeelsleden en leerlingen, kijken naar hun eigen vooroordelen en leren omgaan met pesten en discriminatie. Het hele team heeft een training gehad van drie dagen. Ook een groep kinderen volgde een training. Aan een deel van die kinderen

vroeg de school of ze andere leerlingen wilden trainen, zij volgden vier dagen de cursus Train de Trainer. Het hele programma van de ICA is namelijk gebaseerd op het principe van *peer to peer*: een docent krijgt altijd training van een docent, een leerling van een leerling. Daarna volgde nog een programma van drie dagen voor alle tweedeklassers. Twee derdeklassers en een docent verzorgden het ochtendprogramma, de docenten het middagprogramma.

Kamp Vught

Caitlin en Eefje verzorgden de training voor de tweedeklassers. Caitlin vindt de oefening 'reddingsbootje' goed werken. Daarbij gaat het om de vraag: wie neem je mee als je bootje zinkt. Leerlingen moeten uit tien mensen zoals een dokter, een hartpatiënt, een junk en een zwangere vrouw, drie personen kiezen. "En dan vraag je aan de klas, bij een persoon die bijna niemand meeneemt, 'waarom neem je die niet mee, mis-

schien is die wel heel sterk, die kan toch helpen?' Zo gaan ze nadenken over vooroordelen." Dat het werkt, ziet Van den Boogaard bijvoorbeeld aan Lotte. "Zij is een hele fanatieke NEC-supporter. Ze zei laatst: 'als ik nu in het vak sta, dan denk ik eerst goed na bij wat ik ga roepen. Bij mij heeft het wel wat teweeg gebracht.'" Een andere oefening is de uitsluitingsoefening. Caitlin: "We staan dan in een groepje te praten en twee leerlingen staan ernaast. Die twee moeten proberen erbij te komen maar het groepje moet hun erbuiten houden." Hoe voelt dat? Knegtel: "Iris moest haar vriendin buitensluiten en dat vond ze zó moeilijk. Later kwam ze daar nog op terug en zei dat ze sinds die tijd nooit meer iemand buitengesloten heeft. Ze is daar heel erg door *getriggerd*." Ook Caitlin weet hoe dat voelt: "Op de basisschool in groep zeven werd ik heel vaak buitengesloten." Als onderdeel van het project is een aan-

"Hoe kun je zo denken als je dit ziet?" In kamp Vught ontdekken de leerlingen dat ook dorpsgenoten werden afgevoerd

tal klassen naar kamp Vught geweest. Van den Boogaard vertelt hoe hij en de leerlingen door het bos naar de fusilleerplaats liepen en de namen op de bordjes lazen. “Dan zien de leerlingen ‘oh die was maar 23’ en ‘die komt bij mij uit het dorp’ en ze zien dat er duizend kinderen op transport zijn gesteld.” Knegtel: “Leerlingen waren echt geraakt. Ze

op de grote groep meelopers. Knegtel: “Als je een radicale kern hebt dan moet je de schil eraf halen. De harde kern bereik je niet, maar je moet hun ideeën isoleren. Zorgen dat die groep niet groter wordt.” Voor de leerlingen, maar ook voor de docenten, zijn de rechtsradicale leerlingen niet alleen maar rechtsradicaal. Ze hebben ook andere, plezierige

Premtime

Wat de school enorm gestoord heeft is de medewerking van de overheid. Van den Boogaard: “Je wilt iets doen en gaat op zoek naar subsidies en financiën, en dat bleek heel lastig. We hebben brieven geschreven naar de gemeente, fondsen aangeschreven. Niets.” Knegtel: “De politiek zegt: we moeten iets doen tegen radicalisering, speerpunt! Dan pak je het op en wat krijg je? Van die afwijzingen als: jullie brief kwam te laat binnen.” Uiteindelijk heeft de ICA geregeld dat er geld uit Brussel kwam. Gelukkig pakte Premtime het signaal wel op. Op 2 april was de school op tv. Dat leverde heel veel publiciteit op. Naar aanleiding daarvan heeft de wethouder haar excuses aangeboden en de school toegezegd er volgend jaar zorgvuldiger mee om te gaan.

Het Platform Allochtone Ouders en School nam al eerder contact op met de school. Bert Kwakkel, de directeur van de school, is daar erg blij mij. “In onze pr richten wij ons vooral op de persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen. Veel allochtone ouders zijn gekomen uit economische motieven. We moeten in onze info dus meer aandacht besteden aan de beroeps- en inkomensperspectieven. Als dit contact ertoe leidt dat de school een betere afspiegeling van de maatschappij wordt, dan ben ik tevreden.” □

*‘Als je een radicale kern hebt dan moet je de schil eraf halen.
De harde kern bereik je niet, maar je moet hun ideeën isoleren.
Zorgen dat die groep niet groter wordt.’*

spreken elkaar ook aan. ‘Hoe kun je zo denken als je dit ziet?’”

Kind uit de schil

De school wil het trainingsprogramma in de komende jaren voortzetten. Van den Boogaard: “Nu trainde de derde klas de tweedeklassers, volgend jaar zitten die in de derde en krijgen ook een cursus Train de Trainer”. Het is de bedoeling dat het als een inktvlek over de hele school uitdijt. We willen die nare sfeer weg hebben.” De school richt zich vooral

eigenschappen, waar het goed mee vertoeven of samenwerken is. Ze worden dus niet buitengesloten, zoals in de uitsluitingsoefening. “Ons doel is dat de extremisten hun omgeving niet kleuren met hun gedachtegoed.” Caitlin noemt een klasgenoot als voorbeeld van iemand die wel extreme uitlatingen kan doen om te provoceren. Hij blijkt een kind uit de schil te zijn, die uiteindelijk ook de cursus Train de Trainers deed en nu trainingen verzorgt samen met een jongen van Turkse afkomst.